

Magyar Helsinki Bizottság

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. I/12.

1242 Budapest, Pf. 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

TÁJÉKOZTATÓ A TÚLZSÚFOLTSÁGGAL KAPCSOLATOS ELJÁRÁSOKRÓL

Az Országgyűlés által 2016. október 15-én elfogadott törvénymódosítás alapján a kínzás, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző börtönkörülmények miatt (előírt élettér biztosításának hiánya, illemhely elkülönítésének hiánya, nem megfelelő szellőzés és fűtés, poloskák) a fogvatartottak hazai eljárásban kártalanításra jogosultak. A módosítás 2017. január 1-jén lépett hatályba.

E fejleménynek a tükrében a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bírósága a korábban már beadott túlzásfóltsággal kapcsolatos kérelmek vizsgálatát felfüggesztette 2017. augusztus 31-éig, tekintettel a hatékonynak tűnő hazai jogorvoslatra.

Ezt követően az EJEB 2017. november 23-án nyilvánosságra hozott döntésével a Domján v. Hungary ügyben elvégezte a 2017. január 1-jén hatályba lépett, magyar börtönviszonyokkal kapcsolatos kártalanítási eljárás vizsgálatát. Döntésében a Bíróság elviekben alkalmasnak ítélte meg az új magyar eljárást arra, hogy a túlzásfóltsággal kapcsolatos fogvatartotti sérelmeket orvosolja. Ez azt jelenti, hogy minden fogvatartottnak ki kell meríteni a hazai jogorvoslatot, annak elmaradása esetén az EJEB nem fogja befogadni a kérelmét.

Mi az új magyar eljárás menete?

Az eljárás kétlépcsős: a bv. bíró csak akkor dönthet kártalanításról, ha ezt megelőzően a fogvatartott vagy önállóan, vagy jogi képviselője útján írásbeli panasszal élt a börtönkörülmények miatt a bv. intézet parancsnokánál.

– Parancsnokhoz intézett panasz

Legalább 30 napig tartó alapjogokat sértő fogvatartotti elhelyezés esetén írásbeli panasszal lehet élni a parancsnoknál. Ha ezek a körülmények hosszabb ideig állnak fenn, három hónapon belül újabb panaszt előterjeszteni nem kell. A panaszt 15 napon belül határozatban kell elbírálni. Ha az intézetben belül másik zárkában való elhelyezéssel vagy másik intézetbe való átszállítással a túlzásfólts elhelyezéséből adódó jogsértés orvosolható, az intézet parancsnoka ennek megfelelően intézkedik. Az átszállításról szóló határozat – amelyben figyelemmel kell lenni a kapcsolattartás jogára – bírósági felülvizsgálati kérelemmel támadható.

– Bv. bíróhoz benyújtott kérelem

A kártalanítás iránti kérelmet a bv. intézethez kell benyújtani, amely véleményével együtt 15 napon belül (ha több intézet érintett, 30 napon belül) továbbítja az illetékes bv. bíróhoz, aki az összes elhelyezési körülmény mérlegelése után dönt. A kártalanítás összege 1200-1600 Ft/nap, megfizetésére az állam köteles. A benyújtás határideje a jogsértő körülmények megszűnését (azaz a szabadulást vagy megfelelő zárkába való áthelyezést) követő 6 hónap. A határidő jogvesztő. Az eljárás bűnügyi költségét az állam viseli.

A kártalanítási kérelem benyújtására 2017. január 1-től számított 6 hónapos jogvesztő határidőn belül azok is jogosultak voltak, akinek

- a túlzásfólts elhelyezése 2016. január 1. és 2016. december 31. között szűnt meg, továbbá azok is,

Magyar Helsinki Bizottság

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. I/12.

1242 Budapest, Pf. 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

- akiknek kérelmét az EJEB 2017. január 1-e előtt nyilvántartásba vette (kivéve, ha a kérelmet 2015. június 10. után nyújtotta be és a kérelem beérkezésekor a jogsértés megszűnésétől számítottan több mint 6 hónap eltelt).

Utóbbi kérelmekre a törvény 6 hónapos jogvesztő határidőt állapít meg, mely határidő 2017. január 1. napjával nyílt meg. Akikre ez a rendelkezés vonatkozik, 2017. július 3. napjáig nyújthatták be Magyarországon kártalanítási kérelmüket. Amennyiben ezt nem tették meg, elestek a jogérvényesítési lehetőségüktől.¹

¹ A Bv. tv. 436.§ (10) bekezdése és 10/A§ (4) bekezdése értelmében